

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0008.2.33.2016

Kraków,

1 g KWI. 2016

Pan
Bogusław Kośmider
Przewodniczący
Rady Miasta Krakowa

Zgodnie z § 2 uchwały nr VIII/112/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia *Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015-2020*, przedstawiam sprawozdanie z realizacji ww. programu za rok 2015.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Tadeusz Trzmiel
Z-ca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) Wydział Spraw Społecznych,
- 3) Wydział Sportu,
- 4) Wydział Edukacji,
- 5) Aa.

SPRAWOZDANIE Z GMINNEGO
PROGRAMU AKTYWNOŚCI
SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI OSÓB
STARSZYCH NA LATA 2015-2020

Kraków, kwiecień 2016

Wstęp

Gminny Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015 – 2020 zwany w skrócie PASIOS realizowany był przez Referat ds. Młodzieży i Seniorów w Wydziale Spraw Społecznych, zgodnie z uchwałą nr VIII/112/15 z dnia 4 marca 2015 r. Rady Miasta Krakowa, przy współpracy z: Doradcą Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej, Krakowskim Centrum Seniora, organizacjami pozarządowymi i innymi komórkami Urzędu Miasta Krakowa.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków, którzy osiągnęli wiek 60 lat. Jego celem jest poprawa jakości i poziomu życia tej grupy społecznej poprzez promowanie aktywności osób starszych, dbałości o stan zdrowia, edukacji oraz integracji międzypokoleniowej.

Głównym celem programu jest poprawa jakości i poziomu życia starszych mieszkańców Krakowa dla godnego starzenia, poprzez pobudzanie aktywności społecznej seniorów i utworzenie wystandaryzowanej sieci lokalnych Centrów Aktywności Seniorów znajdujących się we wszystkich dzielnicach miasta Krakowa.

Celami szczegółowymi programu są:

- 1) Edukacja osób starszych;
- 2) Aktywny i zdrowy tryb życia;
- 3) Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową;
- 4) Partycypacja społeczna osób starszych.

I. Edukacja osób starszych

Działania realizowane w tej części programu pozwoliły osobom starszym na uzupełnienie swojej wiedzy, nabycie nowych umiejętności, a tym samym na zachowanie sprawności intelektualnej i nawiązanie nowych kontaktów.

W ramach „Edukacji osób starszych” zrealizowano następujące działania:

1. Letnia Akademia Seniora.

Letnia Akademia Seniora to cykl cotygodniowych spotkań, w czasie których uczestnicy mogli wysłuchać ciekawych prelekcji, a następnie podyskutować przy herbatce. Zajęcia były bezpłatne. Na zakończenie każdy z uczestników otrzymał dyplom i drobny upominek.

Organizatorem LAS-u byli wolontariusze Krakowskiego Centrum Seniora.

Uroczysta inauguracja zajęć Letniej Akademii Seniora odbyła się 30 czerwca, a zajęcia trwały do 25 sierpnia 2015 r.

W ramach Letniej Akademii Seniora odbyły się następujące prelekcje:

- Rozważania o aktywności, czyli jak zostać „pingwinem” – wykład inauguracyjny,
- Moje, seniora, zachwyty Krakowem,
- Zatrzymać młodość,
- Życie intymne starożytnych Greków w malarstwie wazowym,
- Komputer nasz wróg czy przyjaciel,
- Zmysłne ruchy, sprawny umysł,
- Tajemnice wody,
- Opowiem Wam moją historię,
- Senior w Urzędzie – na zakończenie zajęć w Letniej Akademii Seniora.

Ponadto uczestnicy LAS-u mogli skorzystać z:

- zajęć plastycznych w Klubie ArtSenior ,
- zajęć komputerowych w Klubie E- Senior,
- biblioteczki Krakowskiego Centrum Seniora w ramach akcji „Uwolnij książkę”.

2. E-Akademia Seniora – zwana Klubem E-senior.

Zajęcia organizowane w ramach Klubu E-Senior mają na celu rozwijanie kompetencji seniorów w zakresie technologii informacyjnej.

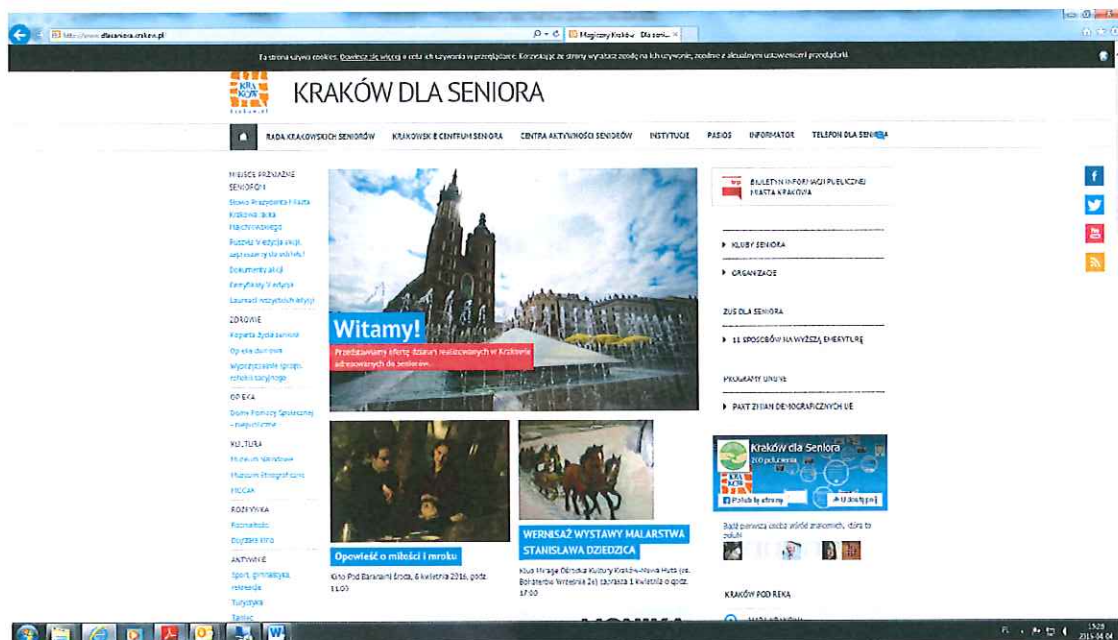
W 2015 roku prowadzone były zajęcia komputerowe, które odbywały się 3-4 razy w tygodniu w dwóch grupach. Średnio w ciągu tygodnia z zajęć korzystało 60-80 osób. Łącznie z kursów skorzystało 379 osób.

Ponadto w ramach ogólnopolskiej akcji „Tydzień z Internetem” zorganizowano szkolenia, w których wzięło udział 143 osoby. Podczas szkoleń organizatorzy gwarantowali dobrą zabawę, ciekawe informacje, naukę przydatnych umiejętności oraz wspólne odkrywanie Internetu.

3. Informacja skierowana do seniorów o przedsięwzięciach i wydarzeniach kierowanych do osób starszych.

W ramach tego działania prowadzona jest miejska strona internetowa „Kraków dla seniora”. Na stronie zamieszczane są bieżące informacje kierowane do seniorów przez różne instytucje oraz wszystkie inne działania realizowane w ramach programu PASIOS.

Główna strona wygląda następująco:

W ramach tego działania przygotowano i wydano w nakładzie 5000 egzemplarzy „Informator krakowskiego seniora”. Informator ma na celu ułatwienie osobom starszym korzystanie z przysługujących im udogodnień z coraz bogatszej oferty adresowanej do starszego pokolenia przez różnego rodzaju instytucje i współpracujące z Miastem organizacje.

Publikacja ta zawiera szereg danych i wskazówek, które podpowiadają czytelnikowi, jak ciekawie i twórczo żyć w Krakowie, co można zrobić dla innych i dla siebie – dla swojego zdrowia i dobrego samopoczucia.

Z lektury Informatora można dowiedzieć się również, gdzie szukać pomocy, jak reagować w sytuacjach zagrożenia, jak realizować cele społeczne i przyczyniać się do rozwoju swojego lokalnego środowiska.

Zainteresowanie informatorem jest ogromne i cieszy się dużym powodzeniem.

Osiągnięte wyniki:

1. W wykładach Letniej Akademii Seniora wzięło udział prawie 600 seniorów.
2. W zajęcia E-Akademii Seniora wzięło udział 379 osób.
3. Odwiedziny na stronie w roku 2015 wyglądały następująco:
 - liczba użytkowników: 36 713,
 - liczba wizyt: 54 984,
 - liczba odsłon: 187 725.
4. Wydrukowano i zaczęto dystrybucję 5 000 egzemplarzy „Informatora dla seniorów”.

Poniesione nakłady finansowe – 40 411,40 zł

II. Aktywny i zdrowy tryb życia.

1. Miejsca Przyjazne Seniorom.

Już po raz piąty odbyła się akcja „Miejsca Przyjazne Seniorom”. Celem akcji jest promowanie miejsc przyjaznych seniorom na terenie Krakowa: kawiarni, sklepów, aptek, instytucji: kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych, odpowiadających na potrzeby starszych mieszkańców poprzez dostosowanie swojej architektury oraz oferowanie produktów, usług i zniżek specjalnie skierowanych do seniorów, w których osoby starsze czują się miło i swobodnie, są godnie traktowane i obsługiwane.

Podczas uroczystej gali, która corocznie odbywa się w grudniu wręczano 8 certyfikatów, 7 wyróżnień i 4 dyplomy.

Uroczystego wręczenia certyfikatów „Miejsca przyjazne seniorom” dokonali Pan Andrzej Kulig – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta oraz Pan Wojciech Kozak – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego.

Organizatorami i realizatorami akcji są Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie oraz Wydział Spraw Społecznych UMK.

2. Sportowa Akademia Seniora.

W październiku, dzięki zaangażowaniu Wydziału Sportu Urzędu Miasta Krakowa przez dwa dni na terenie obiektów sportowych klubu KS Bronowianka odbyły się I Mistrzostwa Krakowa Seniorów 60+ o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa. Program Mistrzostw obejmował m.in. takie konkurencje jak badminton, biegi na dystansach: 300 m, 600 m, 900 m, brydż, boule, lekkoatletyczny tor przeszkód, Nordic Walking, pływanie, rajd rowerowy, ringo, tenis, tenis stołowy oraz pokazy aqua aerobic.

W mistrzostwach wzięło udział 206 zawodników, w tym 79 kobiet.

3. Klub Sprawnego Seniora.

Klub Sprawnego Seniora prowadzony jest przez wolontariuszy działających w Krakowskim Centrum Seniora. Klub skupia ogółem 65 osób. W ramach klubu raz w tygodniu odbywają się zajęcia gimnastyczne na Sali, natomiast raz w tygodniu seniorzy spacerują z kijami w Parku Lotników. W spacerze uczestniczyło około 30 osób.

Ponadto dwa razy w miesiącu organizowane były wycieczki po Krakowie lub okolicy, w których każdorazowo brało udział do 30 osób.

W roku 2015 zorganizowano również pięć wycieczek po Nowej Hucie, z których skorzystało 30 seniorów.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia z choreoterapii, prowadzone przez profesjonalną trenerkę. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu.

Osiągnięte wyniki:

1. W ramach akcji Miejsca Przyjazne Seniorom wręczono 8 certyfikatów, 7 wyróżnień i 4 dyplomy.
2. W Sportowej Akademii Seniora wzięło udział 206 zawodników.
3. W zajęciach i wycieczkach w ramach Klubu Sprawnego Seniora wzięło udział 285 seniorów.

Poniesione nakłady finansowe – 18 623 zł

III. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową.

1. Centra Aktywności Seniorów.

Centra Aktywności Seniorów to miejsca integracji oraz aktywizacji społecznej i prozdrowotnej mieszkańców Krakowa w wieku 60+. W roku 2015 w różnych dzielnicach Krakowa funkcjonowało 11 CAS-ów. Ich pełna lista znajduje się na stronie internetowej www.dlaseniora.krakow.pl.

Organami prowadzącymi lokalne Centra Aktywności Seniorów są organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, wyłonione w drodze konkursów ofert, ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Krakowa.

CAS-y proponują uczestnikom różnego rodzaju zajęcia, pozwalające ich członkom na rozwijanie zainteresowań i nabywanie nowych umiejętności. Oferowane przez Centra zajęcia edukacyjne i sportowe oraz integrujące lokalną społeczność pozwalają osobom starszym uniknąć alienacji społecznej, zerwać z nudą oraz modelem biernego spędzania wolnego czasu.

Oferta CAS-ów jest wystandaryzowana i szczegółowo określona przez Prezydenta Miasta Krakowa każdorazowo w warunkach konkursu ofert na prowadzenie CAS-ów.

Centra Aktywności Seniorów pracują od poniedziałku do piątku minimum 4 godziny dziennie. W ramach każdego z CAS-ów odbywają się spotkania, kursy, koncerty, warsztaty. Prowadzone są zajęcia o charakterze edukacyjnym, rozwojowym oraz zajęcia z obsługi nowych technologii. Ich oferta jest różnorodna.

Przeprowadzane zajęcia i funkcjonowanie CAS-ów skupia się przede wszystkim na angażowaniu osób mało aktywnych, które nie wychodzą z domu i nie korzystają z zajęć i spotkań swojej grupy wiekowej.

Seniorzy mają okazję przełamywać własne obawy i lęki w korzystaniu z nabytych już i nabywanych kompetencji, przydatnych w życiu codziennym.

Centra Aktywności Seniorów zgodnie z założeniami dużą wagę przywiązują do promocji i organizacji wolontariatu.

2. Wspieranie działań mających na celu integrację międzypokoleniową seniorów.

Po raz pierwszy ogłoszono konkurs „Działajmy razem”. Konkurs skierowany był do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków. Do konkursu można było zgłaszać wyłącznie projekty, które jeszcze się nie rozpoczęły lub takie, które wcześniej nie były realizowane.

Do konkursu zgłoszono 14 projektów, spośród których 13 zostało zakwalifikowanych przez Jury. Po ogłoszeniu wyników jedna ze szkół zrezygnowała z realizacji projektu.

Z 14 złożonych projektów 13 zostało zakwalifikowanych pozytywnie i otrzymało środki finansowe na ich realizację.

3. Wspieranie aktywności artystycznej seniorów i Senioralia.

Już po raz drugi w czerwcu w ramach Senioraliów osoby w wieku 60+ na trzy dni zawładnęły Krakowem.

W trakcie Senioraliów odbył się m.in. II Małopolski Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Dzień Zdrowia Seniora oraz liczne koncerty i pokazy. Klucze do miasta seniorom wręczył Prezydenta Miasta Krakowa.

Celem wydarzenia jest zasygnalizowanie, że Kraków jest otwarty na potrzeby osób w wieku senioralny.

Inauguracją wydarzenia było otwarcie na Placu Szczepańskim dwóch wystaw: „Twórczość seniorów” oraz „Moja babcia, mój dziadek”. Na wystawach zaprezentowane zostały prace uczniów krakowskich szkół. Podczas Senioraliów wręczono nagrody i wyróżnienia 17 osobom – uczestnikom Konkursu literackiego dla seniorów pt.: „Kronika Seniora – trzy dni w Krakowie” na pracę literacką w formie kroniki, inspirowaną własnymi przeżyciami. Była też aktywność sportowa podczas, której odbył się pokaz sprzętu żeglarskiego, turniej szachowy, pokazy seniorskiego tai chi, hoola hop oraz tańców towarzyskich.

Na Placu Szczepańskim odbywały się imprezy, z których skorzystali nie tylko seniorzy, ale również młodszy mieszkańcy Krakowa: występy artystyczne, warsztaty kulinarne. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział we wspólnej zabawie tanecznej pn. „Taneczna majówka w czerwcu” – potańcówka dla wszystkich przy dźwiękach polskich przebojów XX wieku zgromadziły liczną publiczność. Następnie odbył się pokaz mody 60+ i pokazy techniki maszerowania nordic walking. Senioralia zakończyły się uroczystym korowodem wokół Rynku Głównego, połączonym z Konkursem na Najpiękniejszy Kapelusz. W ostatni dzień w Małopolskiej Szkole Wyższej im. Józefa Dietla w Krakowie (Rynek Główny 34) w godzinach 11:00-16:00 zorganizowano Dzień Zdrowia Seniora. Podczas tego dnia uczestnicy mogli bezpłatnie przebadac się oraz wysłuchać wykładów na tematy związane ze zdrowiem.

Senioralia były również okazją, by osoby starsze mogły porozmawiać z członkami Rady Krakowskich Seniorów i wolontariuszami Krakowskiego Centrum Seniora.

W listopadzie w Centrum Kongresowym ICE Kraków zorganizowano koncert dla seniorów, w którym uczestniczyło prawie dwa tysiące seniorów. Podczas koncertu wystąpiła Krakowska Młoda Filharmonia – Orkiestra Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza oraz Chóru I Liceum Ogólnokształcącego im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie.

Przed i po koncercie setki seniorów skorzystały z okazji zwiedzenia z przewodnikiem Centrum Kongresowego, a w trakcie całej imprezy była również możliwość zapoznania się z ofertą lokalnych Centrów Aktywności Seniorów, które prezentowały się w głównym foyer budynku.

Osiągnięte wyniki:

1. W Centrach Aktywności Seniorów na koniec 2015 r. było zapisanych 830 seniorów.
2. Zrealizowano 12 projektów w ramach konkursu „Działajmy Razem”.
3. W koncercie dedykowanym seniorom wzięło udział około 2000 seniorów.

Poniesione nakłady finansowe – 528 435,70 zł

IV. Partycypacja społeczna osób starszych.

1. Rada Krakowskich Seniorów.

Rada Krakowskich Seniorów zwana dalej RKS została powołana zarządzeniem nr 2751/2014 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 26 września 2014 r. w *sprawie ogłoszenia składu osobowego Rady Krakowskich Seniorów* (z późn. zm.). Liczy 25 członków.

Członkowie RKS pracują na zasadzie wolontariatu, nie pobierając wynagrodzenia za swoją pracę w Radzie.

Posiedzenia RKS odbywają się w zasadzie jeden raz w miesiącu, natomiast Zarząd Rady spotyka się cotygodniowo.

Członkowie RKS biorą udział w konferencjach, sympozjach oraz szkoleniach organizowanych przez organizacje pozarządowe a dotyczących szeroko pojętej polityki senioralnej prowadzonej przez organa państwowe i samorządowe.

2. Wolontariat seniorski.

Z początkiem października 2015 roku w Krakowie rozpoczęło swoją działalność Biuro Koordynacji i Wspierania Wolontariatu Centrów Aktywności Seniorów prowadzone przez Fundację Nowe Centrum. Biuro znajduje się przy ulicy Basztowej 15/4.

Głównym zadaniem jego pracowników jest czuwanie nad spójnością i jakością oferty Centrów Aktywności Seniora funkcjonujących w ramach szybko rozrastającej się sieci CAS-ów. Biuro sprawuje opiekę nad CAS-ami poza Nową Hutą, gdzie zadania tego podjęło się Krakowskie Centrum Seniorów. Przedstawiciele Biura wspierają organizacje odpowiedzialne za poszczególne CAS-y w próbach aktywizacji społecznej seniorów, informując je o formach wolontariatu dostępnych dla starszych mieszkańców Krakowa oraz o ofercie kulturalnej dla tej grupy wiekowej.

Należy również podkreślić, że miejscem skupiającym seniorów – wolontariuszy jest Krakowskie Centrum Seniora, zwane dalej KCS. W Krakowskim Centrum Seniora zaangażowani są seniorzy, którzy chcą działać na rzecz aktywizacji społecznej, intelektualnej i fizycznej osób starszych oraz integracji wewnątrz i międzypokoleniowej.

Działania podejmowane w ramach Centrum Seniora można podzielić na dwie grupy:

- 1) Działania aktywizujące i integrujące:
 - aktywizacja społeczna,
 - zajęcia edukacyjne,
 - zajęcia artystyczne,
 - zajęcia sportowe, turystyczne i rekreacyjne.
- 2) Współpraca z innymi podmiotami (przy realizacji projektów adresowanych do osób starszych).

Wykorzystując pomieszczenia KCS organizowanych jest wiele zajęć edukacyjnych adresowanych do osób starszych w tym m.in:

- Klub Poliglotty
- Klub Dialogu „AGORA”
- Klub Dyskusyjny
- Klub Fotograficzny
- Klub Pasjonaci
- Klub Zaradnego Seniora
- Akademia Zdrowego Stylu Życia
- Spotkania z dietetykiem

W Krakowskim Centrum Seniora prowadzone są także zajęcia o charakterze artystycznym. Zajęcia plastyczne, wyjścia plenerowe, wystawy prac odbywają się w ramach Klubu ArtSenior. Przy Centrum działa też Chór GospelSenior organizujący warsztaty wokalne, rytmizujące, koncerty. W Centrum odbywają się również spotkania przy muzyce.

Osiągnięte cele:

1. Z działalności Biura Koordynacji i Wspierania Wolontariatu Centrów Aktywności Seniorów skorzystało 350 seniorów.
2. W ramach zajęć prowadzonych w KCS skorzystało ponad 400 osób.

Poniesione nakłady finansowe – 13 689,40 zł

Łącznie wydatkowano: 601 159,50 zł

Mierniki w ramach programu przedstawiały się następująco:

Symbol	Nazwa miernika	Definicja	Źródło danych	Wartość uzyskana
M1	Seniorzy	Liczba osób starszych (60+) zamieszkujących w Krakowie.	Ewidencja mieszkańców	193 076
M2	Beneficjenci	Liczba osób starszych korzystających z programu.	Sprawozdanie z realizacji programu	5 980
M3	Wolontariusze	Liczba osób starszych zaangażowanych w realizację programu jako wolontariusze.	Sprawozdanie z realizacji programu	b.d.
M4	Wkład własny NGO	Finansowy wkład NGO w realizację programu ze środków własnych i środków pochodzących z innych źródeł.	Sprawozdanie z realizacji programu	130 513,67
M5	Dotacja GMK	Wysokość dotacji udzielonej NGO z budżetu Miasta Krakowa na realizację programu.	Sprawozdanie z realizacji programu	358 379
M6	Koszt programu	Całkowity koszt programu uwzględniający wszystkie środki z budżetu Miasta Krakowa przeznaczone na program oraz wkład finansowy i osobowy podmiotów zaangażowanych w realizację programu.	Sprawozdanie z realizacji programu	601 159,50

Wskaźniki przedstawiały się następująco:

Symbol	Nazwa wskaźnika	Formuła	Wartość docelowa ¹	Wartość uzyskana
AS	Aktywności społeczna osób starszych	M2/M1	min. 30%	3%
AW	Aktywność wolontaryjna osób starszych	M3/M2	min. 30%	b.d.
UWN	Udział własny NGO	M4/M5	min. 10%	36%
ZDG	Zaangażowanie dotacyjne GMK	M5/M6	max. 80%	70%

¹ Wartość docelowa powinna być osiągnięta w roku 2020

ANALIZA PREZYDENTA
MIASTA KRAKOWA
chosi
Andrzej Kutig
15.02.2016